

İsveç'te Göçmen Politikaları ve Entegrasyon

Pınar AKARÇAY*

Öz

İsveç göçmen politikalarıyla kendini eşitlikçi, hoşgörülü ve insancıl bir konuma yerleştirmektedir. 2013 yılında göçmen karşıtı bir partinin yükselişe geçmesi ile sınır kontrollerinin sıklaştırılması ve göçmen politikalarında göçmen kabulünü sınırlayacak düzenlemelerin teklif edilmesiyle her ne kadar bu konumdan kopmaya yönelik eğilim göstermiş olsa da, İsveç'in göçmenlere yaklaşımının diğer Avrupa ülkelerine göre daha esnek ve daha yapıcı olması dikkat çekicidir. Bu makalede, İsveç'in göçmen politikası ve bu politikaların göçmenler açısından ortaya koyduğu sonuçlar tartışılacaktır. Bu amaç doğrultusunda makale iki bölümden oluşacaktır. İlk bölümde İsveç'e göçmen akışı ve bu bağlamda ortaya konan göçmen politikaları incelenecektir. İkinci bölümde göçmenlerin uygulanan politikalar sonucu ortaya çıkan entegrasyon süreçleri ve bu süreçlerin ortaya çıkardığı sonuçlar değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Göçmen, İsveç, Göçmen Politikaları, Göçmenlerin Entegrasyonu, İş ve Konut Sorunları.

Immigrants Policies in Sweden and Integration

Abstract

Sweden posits herself equitable, tolerant and humanist regarding immigrant policies. In 2013, although Sweden inclined to divert from this policy by tightening border controls and proposing limitation regulations in acceptance of migrants by the uprending effects of an anti-immigrant political party, it is striking that Sweden's approach to immigrants is more flexible and more constructive than in other European countries. In this essay, Sweden's immigrant policy and outcomes of those policies regarding immigrants will be discussed. By this aim, the study will comprise of two parts. In the first part, immigrant flow to Sweden and Swedish migrant policies in this context will be examined. In the second part, immigrants' integration processes in line with the adopted migrant policies and outcomes of those processes will be explored.

Keywords: Immigrant, Sweden, Immigrant Policies, Immigrant Integration, Vocation and Housing Issues.

Özgün Araştırma Makalesi (Original Research Article)

Geliş/Received: 27.08.2018

Kabul/Accepted: 21.12.2018

DOI: <http://dx.doi.org/10.17336/igusb.446879>

* Dr. Öğr. Üyesi, Doktora Sonrası Araştırmacı, Konut ve Kent Araştırmaları Enstitüsü, Uppsala Üniversitesi, İsveç, E-posta: pinar.akarcay@ibf.uu.se, pinarakarcay@trakya.edu.tr

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-5231-0567>

"İsveç göçmenlere açık ve toleranslı bir ülke olmaya devam edecektir... Göçmenlerin ne amaçla (mülteci, sığınmacı, işçi, öğrenci) geldiği fark etmeksizin onların entegrasyonu konusuna son derece istekli ve samimi yaklaşacağız."
Eric Ullenhag, Minister for Integration (Regeringskansliet, 2014)

Giriş

İsveç göçmen kabulünde, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana diğer Avrupa ülkelerine göre daha ılımlı politikalar yürütmüştür. Bu sebeple, sürekli artan sayıda göçmen İsveç'i tercih etmiştir. OECD verilerine göre İsveç'te göçmen nüfusu toplam nüfusun %16'sına yaklaşmıştır (OECD, 2016). Bu oran İsveç'i OECD ülkeleri arasında kendi nüfusuna göre en çok göçmen kabul eden ülke konumuna taşımıştır (OECD, 2016). İsveç'in göçmen politikasının diğer Avrupa ülkelerine göre (görece) başarısı, herkes için (göçmen-İsveçli) ortaya koyduğu eşitlikçi hak ve sorumlulukları içeren politikalara bağlanmıştır (Robinson, 1999). 2000'li yıllara kadar bu bağlamda üretilen eşitlikçi politikalarla göçmenlerin entegrasyonu sağlanmaya çalışılmıştır.

Ancak, göçmen akışı entegrasyon sorunlarını da beraber getirmiştir. Elbette farklı kültürlerden gelen göçmenlerin tüm sorunlarını çözecek ve onları İsveç'te sürdürülen mevcut sisteme bütünüyle adapte edecek bir entegrasyon politikası yürütmek zor olabilir. Bununla birlikte, entegrasyonu kolaylaştırıcı yönde politikalar ve yasalar yürütme bağlamında samimi çaba harcamak sorunların azaltılmasına yardımcı olabilir. Nitekim bu konuda İsveç, Sosyal Demokrat Parti'nin (*Sveriges Socialdemokratiska Arbetare Parti*) sosyal devlet, eşit hak ve özgürlükler geliştirmeye yönelik politikaları sayesinde samimi adımlar atabilmiştir.

Ancak uygulamada göçmenlerin entegrasyonuna ilişkin kimi sorunlar istenen sonuçları almayı zorlaştırmıştır. Temel entegrasyon problemi göçmenlerin dil, konut ve iş bulma konularında yaşadıkları güçlüklerden oluşmaktadır. Bunu gidermek için yerel yönetimlere göçmenlere ücretsiz dil eğitimi, konut ve iş alanları sağlanmasına yönelik görevler aktarılmıştır. Göçmenlerin, konut üretme politikalarında tanımlanmamış olması İsveçlilerin ayrımcı davranışlarıyla sonuçlanmıştır. Başka bir problem göçmenlerin iş bulma ve iş hayatına entegrasyonu konusudur. Özellikle düşük nitelikli göçmen sayısının artması bu zorluğa yol açan başlıca sebeplerden biri olmuştur. Bu makalede İsveç'in entegrasyon politikaları ele alındıktan sonra, göçmenlerin yaşadıkları entegrasyon sorunları değerlendirilecektir.

İsveç'in Göçmen Politikasına Kronolojik Bir Bakış

İsveç kendi nüfusuyla karşılaştırıldığında diğer Avrupa ülkelerine göre en fazla göçmen kabul eden bir ülkedir. Özellikle 2015 yılında İsveç'e 162.877 kişi sığınmacı olarak başvurmuştur. Bu sayı İsveç tarihinin rekoru olarak kaydedilmiştir (Riniolo, 2016). Başvuranların çoğunluğu sırasıyla, Suriye (51.388 kişi), Afganistan (41.564 kişi) ve Irak (20.857 kişi) gibi ülkelerdendir (Migrationsverket <http://www.migrationsverket.se>).

Nitekim İsveç'e göçmen akışı 20. yy boyunca ciddi biçimde değişmiştir. Bu değişimin temelinde İsveç'in geçen yüzyılda başlayan ve hala devam eden siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmişliği yer almaktadır. Özellikle 1930'lardan itibaren politik gücü çoğunlukla elinde bulunduran Sosyal Demokrat Parti (*Sveriges Socialdemokratiska Arbetare Parti*) ve uyguladığı sosyal devlet anlayışı, gerek sanayi ve ardından bilgi ekonomisine dönüşen İsveç ekonomisi, gerekse gelir dağılımında adalet gözetilen politikalar sayesinde toplumun hemen her kesiminin refahını arttırmayı başarabilmiştir. Bu durum, çok sayıda kişinin siyasi veya ekonomik sebeplerle İsveç'e göç talebinde

bulunmasına yol açmıştır (Messina, 2002). Bir taraftan tarihsel süreçte yaşanan savaşlar, ekonomik krizler, askeri darbeler bu göç dalgasını yoğunlaştıran sebepler arasında sayılırken, öte taraftan İsveç'in diğer İskandinav ülkeleri arasında daha güçlü bir pozisyona yükselme ve ucuz iş gücü hırısı, daha çok göçmenin ülkeye kabul edilmesiyle sonuçlanmıştır. Her ne kadar 1990'lı yıllardan itibaren İsveç'teki göçmen sayısı ve göçmenlerin toplumsal, ekonomik entegrasyonu en çok tartışılan mesele haline gelmişse de, aksi yönde politikalar üretilmemiştir.

1940'lı yılların sonundan itibaren İsveç toplum yapısı, %95'inin İsveçli olduğu homojen bir yapıdan, büyük çoğunluğu iş yoluyla, sığınma başvurusuyla ve aile birleşimi gibi nedenlerle kabul edilen çok sayıda göçmenle birlikte çokkültürlü bir toplum haline dönüşmüştür (Card, 2001). Özellikle göçmen akışı iki belirgin periyotta ciddi biçimde dikkat çekicidir. Bunlardan ilki, 1970'lere kadar süren, çoğunlukla Norveç, Finlandiya, Danimarka gibi komşu ülkelerden kabul edilen iş gücü göçüdür. İkincisi ise, 1970'lerden günümüze değin süren ve sığınmacılardan oluşan göçmen akışıdır. Nitekim İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçları ile İsveç'in dünya devletleri arasında değişen ekonomik ve siyasi konumu sığınmacı akışında oldukça etkili olmuştur (Riniolo, 2016). 2000'li yıllarda İsveç'e göçmen akışı, yine sığınma başvuruları üzerinden devam etmiştir.

Tablo 1: İkinci Dünya Savaşı'ndan Sonra İsveç'e Göçmen Akışının ve Entegrasyonunun Evrimi

Dönem	Sosyal ve Ekonomik Gelişmeler	Göçmenlere Yönelik Politikalar ve Yasal Düzenlemeler	Göç Edenlerin Nitelikleri	Göçmenlerin Geldikleri Ülkeler
İsveç'te hızla gelişen ve yeniden yapılanan ekonomiye nitelikli iş gücü bulma çabaları: "Liberal Göçmen Politikası Dönemi" 1950'ler - 1960'lar	1954- İskandinav İş Gücü Göçü 1960- Ağır Sanayi ve Uluslararası Pazarla Rekabet Edebilmek İçin Maliyetleri Düşürmek Amacıyla Düşük Vasıflı Göçmen Kabulü	1954-1968: İş Gücü göçünü destekleyen, zorlayıcı ve kısıtlayıcı olmayan göçmen düzenlemeleri yapılmıştır. 1968- Düşük nitelikli iş gücünü kısıtlayacak yasal düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre İskandinav ülkeleri dışındaki başvurular için İsveç'e girmeden önce çalışma izni başvurusu yapmak zorunlu hale getirilmiştir.	1954- Bu dönemde eğitim seviyesi yüksek İsveç'te mevcut iş gücünü tamamlayıcı nitelikteki iş gücü göçü yapılmıştır. 1960- Düşük nitelikli ve eğitimsiz iş gücü göçü yapılmıştır.	1954- Finlandiya, Norveç, Danimarka 1960- Yunanistan, Yugoslavya ve Türkiye
Vasıfsız göçmen akışını kısıtlamaya yönelik politikalar 1970'ler	İsveç ekonomisinde dönüşüm: Ağır sanayinin gerileyişi, hizmet sektörünün yükselişi, buna bağlı olarak iyi eğitimli iş gücü ihtiyacı	1972- Çalışma saatlerine sınırlama getiren yasal düzenlemeler 1975- Çalışma, sosyal ve politik alanlarda çok kültürlüğü garanti eden yasal düzenlemeler, eşitlik ve seçme özgürlüğü retoriğinin genişlemesi 1976- Göçmenlere genel ve yerel seçimlerde oy kullanma hakkının verilmesi (en az üç yıl İsveç'te yaşamış olmak şartını taşıyan göçmenler)	Bu dönemde eğitimli ve nitelikli iş gücü ülkeye kabul edilmiştir.	Almanya, Şili, Polonya, Türkiye

Dönem	Sosyal ve Ekonomik Gelişmeler	Göçmenlere Yönelik Politikalar ve Yasal Düzenlemeler	Göç Edenlerin Nitelikleri	Göçmenlerin Geldikleri Ülkeler
Göçmen Politikasının yeniden düzenlendiği ve yön değiştirdiği 1980'ler			Mülteci	Şili, Etiyopya, İran ve kimi Ortadoğu ülkeleri
Ekonomik durgunluk yılları 1990'lar	1995- İsveç'in Avrupa Birliği Üyeliği 1998- Merkezi yönetim bünyesinde göçmenler için Entegrasyon Birimi'nin Kurulması (<i>Integrationsverket</i>)	Büyük oranda işçi ve sığınmacı akışı	Sığınmacı, Orta ve iyi nitelikli işçi	Irak, Yugoslavya, Polonya, Danimarka
Göçmen krizi yılları 2000'ler	2001- Çifte vatandaşlığın kabulü 2007- Entegrasyon biriminin kapatılması	2010- Göçmenlerin entegrasyonunda önceliği yeni gelen göçmenlere veren reformlar ve yeni politikalar 2013- Suriyeli sığınmacılara hayat boyu oturma izninin verilmesi 2016- Hükümetin sığınmacı akımına karşı sınırlayıcı önlemler alması (bu tarihten itibaren gelen sığınmacılara geçici oturma izni verilmesi, diğer aile üyelerini getirmelerine sınır getirilmesi gibi)	Mülteci, sığınmacı	Suriye, Afganistan ve Irak

Kaynak: <http://www.migrationsverket.se/English/Private-individuals.html>; Regeringskansliet, Swedish Integration Policies for the 21st century, Regeringskansliet, June 2002; Riniolo Veronica, "Sweden: A Country of Opportunities and Constraints for Migrant Integration, 2016.

Tablo 2: 2004-2014 Yılları Arasında İsveç'te Yabancı Nüfusu

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
İşçi	5962	7412	9020	8189	7881	5857	6984	9309	9610	7850	2489
Kendi işinde çalışan	276	519	458	441	419	418	522	617	511	323	81
Kısa süreli çalışma ve oturma izni alanlar	530	738	686	254	69	-	-	-	-	-	-
Öğrenci	3773	3986	3489	2825	2953	3230	3365	3511	5911	4889	955
Emekli	535	676	866	1006	1025	1146	1127	1343	1222	866	198
Aile birleşimi	3868	4710	5650	6321	6724	6536	6016	7673	7310	5466	2082
Sığınmacı		8859	25096	18414	11237	11265	12130	12726	17405	28998	35642
Diğer	-	635	299	1310	245	346	366	467	512	560	622
Toplam	14944	27535	45564	38760	30553	28798	30510	35646	42481	48952	42069

Kaynak: Migrationsverket <http://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/Facts-andstatistics-/Statistics/Overview-and-time-series.html>

Tablo 1'den ortaya çıkan durum şudur. İkinci Dünya Savaşı'ndan 1970'li yılların ortalarına kadar İsveç'te göçmen akışı çoğunlukla iş göçü olarak gerçekleşmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından sanayisini geliştirmeye çalışan İsveç'in iş gücü ihtiyacı göçmen kabul etmeyi kolaylaştıracak, hatta destekleyecek göçmen politikalarıyla giderilmeye çalışılmıştır. Bu dönemde gerçekleşen iş gücü göç dalgasını, çoğunlukla Finlandiya, Norveç, Danimarka gibi diğer komşu İskandinav ülkelerden İsveç'e göç eden nitelikli iş gücü oluşturmuştur (Scott, 1999). Bu dönemde uygulanan ve sınırlayıcı olmayan göçmen politikasıyla sadece Nordik (İskandinav) ülkeleri değil, diğer Avrupa ve hatta Avrupa dışındaki iş gücünün İsveç'e göçmesine destek verilmiştir (Bevelander, 1999). Bu dönemde uygulanan göçmen politikalarında ise, büyük oranda İsveç ekonomisinin öncelikleri ve ihtiyaçları belirleyici olmuştur. Hatta sermayenin, Avrupa pazarlarıyla rekabet edebilmek ve dolayısıyla maliyetleri düşürebilmek için göçmen işçileri tercih etmesiyle göçmen iş gücü oldukça önemli hale gelmiştir (Riniolo, 2016, s. 8).

Ancak 1960 ve 1970'lerde, özellikle İsveç Ticaret Birliği Konfederasyonu'nun (LO) etkisiyle bir önceki dönemde göçmen akımına karşı yürütülen ılımlı hava değişmeye başlamıştır (Roth, 1999). Genel düzeyde işçi maaşlarını düşürmeye yönelik adımların atılmasıyla birlikte, işletmelerde göçmen işçi yerine İsveçli işçi tercihinin öne çıktığı görülmüştür (Ryding, 2001). Göçmen akışına yönelik hükümet reformları ve yasa değişiklikleri ile göçmen akışı sınırlandırılmaya çalışılmıştır. 1970'lerde sanayi sektörünün yavaş yavaş hizmet sektörüne doğru kayması, alanında uzmanlaşmış iyi eğitilmiş işçi ihtiyacının önünü açmıştır. Özellikle bu dönemde göç eden nitelikli iş gücüne İsveç toplumu kolaylıkla entegre olabilecekleri nitelikte temel toplumsal eğitimin yanında İsveççe dil eğitimleri de verilmiştir (Alonso & Fonseca, 2012).

1975 yılında gerek göçmenler, gerekse İsveç toplumu için entegrasyonu verimli ve etkin hale getirebilmek için *eşitlik* (İsveçlilerin ve göçmenlerin aynı sosyal ve ekonomik haklar sahip olması), *seçme özgürlüğü* (göçmenlerin istediği kültüre üye olması ve istediği kimliği seçebilmede özgür olmaları), *ortaklık* (İsveçlilerin ve göçmenlerin karşılıklı olarak birbirine tolerans göstermesi ve desteklemesi) kavramlarını vurgulayan söylem ve politikalar geliştirilmiştir (Riniolo, 2016, s. 9).

1980'lerde ise İsveç'e göç farklı bir yöne kaymıştır. Çoğunlukla siyasi baskılar, iç savaş, ırkçı politikalar sonucu yaşadıkları yerlerden göç etmek zorunda kalan göçmenler İsveç'i tercih etmiştir. Bu dönemde İsveç, 1954'te tarafı olduğu Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi'ne uygun olarak yabancılara yönelik bir yasayı (Sweden Alien Act) 1989'da yürürlüğe sokmuştur. Bu yasayla mülteci, sığınmacı başvuruları İsveç Göçmen Ajansı/Ofisi (*Migrationsverket*) tarafından incelenip karara bağlanmaya başlamıştır. Ancak, göçmenlerin entegrasyonu yaşadıkları yerlerdeki belediyelere bırakılmıştır (Bevelander, 2004). Böylece konut, dil eğitimi ve diğer sosyal olanakların yaratılması ve geliştirilmesi belediyelerin sorumluluğuna verilmiştir.

1990'larda ise, göçmen akışında ve entegrasyon politikalarında kimi değişikliklerin olduğu görülmektedir. Bu değişikliklerin temel nedeni, bazı ülkelerde bu dönemde yaşanan siyasi ve ekonomik sorunların orada yaşayanları göçe zorlaması olmuştur. Nitekim 1990'ların başında eski Yugoslavya'da yaşanan ekonomik krizler İsveç'e bu dönemde gerçekleşen ilk dalga göçü oluşturmuştur (Bale, 2008). 1994 yılından itibaren 2000'li yıllara kadar ise, İsveç'te sosyal demokrat hükümetin uygulamaya koyduğu yeni entegrasyon reformları etkili olmuştur. 2000'li yılların ortalarından itibaren merkez sağın yürüttüğü entegrasyon reformlarıyla göçmenlerin iş hayatına entegrasyonu hızlandırılmıştır (Bakınız Tablo 2). Bu dönemde Entegrasyon ve Cinsiyet Eşitliği Bakanlığı'nın (Ministry of Integration and Gender Equality) yaptığı iki önemli resmi belgede göçmen entegrasyonun yarattığı büyük problemlere değinilmiş ve çözüm önerileri getirilmiştir (Lemaire, 2007). Bu belgelerden ilki, yeni gelen göçmenlerin

entegrasyonunu hızlandıran reform paketi (*Government reform to speed up the introduction of new arrivals in Sweden, 2009*), ikincisi yeni İsveç entegrasyon politikası (*Swedish integration policy, 2009*) reform paketi olmuştur (Riniolo, 2016, s. 10).

1990'larda Balkanlar'da yaşanan etnik çatışma ve savaşlar ile siyasi baskılar nedeniyle İsveç'e göç akışı olmuştur (Wiesbrock, 2011). Her ne kadar söz konusu sebeplerle bu dönemde Avrupa'da ekonomik sorunlar yaşanmış ve bunlar İsveç'i de etkilemişse de, İsveç'in sağlam bir sosyal devlet ve yaşanan ekonomik durgunluğu nispeten aşabilecek politikalar üretmiş olması İsveç'e sığınmacı akışını arttırmıştır. 1997 yılında sosyal demokratik hükümetin bir yasayla yürüttüğü "göç politikasından entegrasyon politikasına" (*from immigration policy to integration policy*) (1997/98, s. 16) başlıklı düzenlemeler, kültürel ve etnik özelliklerine bakılmaksızın herkes için (göçmen-İsveçli) eşit haklar, sorumluluklar ve fırsatlar yaratmaya çalışmıştır (Regeringskansliet, 2002).

Tüm bu çabaya rağmen entegrasyonun öngörüldüğü biçimde başarılı olamadığına yönelik sonuçlar elde edilmiştir. Wiesbrock'a (2011) göre, İsveç'te iş hayatında göçmenler ve İsveçliler arasında derin bir uçurum oluşmuştur. Göçmenlerin çoğu bu dönemde işsiz nüfusun büyük bir çoğunluğunu oluşturmuştur. Göçmenlerin toplumla entegrasyonu da oldukça sınırlı düzeyde gerçekleşebilmiştir. Genellikle göçmenlerin yerleştirildikleri konutlar şehir merkezine görece uzak ve sadece göçmenlerin yaşadıkları çevrelere dönüşmüştür. Çalışmada daha önce belirtildiği üzere, bu dönemde göçmenlerin entegrasyonu belediyelere bırakılmıştır. Belediyeler verilen bu görevi merkezi yönetimin aktardığı fonlarla yürütmüştür. Ancak entegrasyon süreci, her belediyede farklı uygulanmış ve bu farklılık değişik ilçelerde hatta illerde yaşayan göçmenlerin yaşam standartlarında derin ayrımlara yol açmıştır (Alexander, 2003).

Aralık 2010 tarihinde merkez sağ hükümet tarafından, özellikle yeni gelen göçmenlerin iş bulma sorununa çözüm olabileceği düşünülen yeni bir reform (*Introduction of Newly Arrived Migrants to Labour Market*) yapılmıştır. Bu reformla İsveç'e yeni gelen göçmenlerin iş ve toplumsal entegrasyonunu hızlandıracak düzenlemeler getirilmiştir. Bu düzenlemelerden belki de en önemlisi, İsveç İş Bulma Kurumu'nun iş ilanlarına yapılan başvurulara göçmenlerin maruz kaldığı ayrımcılığı azaltmaya yönelik kimi önlemleri almada sorumlu tutulmasıdır (Arango, 2000). Kimi sorunları çözmeye yönelik reformlar (iş kabullerinde ayrımcılığın görece azaltılması gibi) bir biçimde yürütülmeye çalışılırken, 2013-2014 ve 2015 yıllarında yoğun biçimde başlayan Suriyeli sığınmacı akışı, 2016 ve 2017 yıllarında da yine çoğunluğu Suriyeli sığınmacı olmakla birlikte, sığınmacı ve göçmen başvuruları devam etmiş (Bakınız Tablo 3; Tablo 4) ve ortaya konan reformları yetersiz hale getirmiştir. Bunun üzerine, 2016 yılında İsveç hükümeti sığınmacıların başvurularını incelemek, kabul ya da reddetmek, kalıcı ya da geçici süreli oturum vermek görevini İsveç Göçmen Ajansı/Ofisi'ne (*Migrationsverket*) vermiştir.

Tablo 3: 2016 yılında İsveç Göçmen Ofisi'ne Başvuruda Bulunanların Sayısı

Yıl-Ay	Sayı	Erkek	Kadın	Çocuk (ailesiyle gelen)	Çocuk (ailesi olmayan)
2016-01	4168	2537	1631	1798	619
2016-02	2731	1578	1153	1063	174
2016-03	2246	1309	937	784	107
2016-04	2047	1289	758	700	137
2016-05	2065	1241	824	691	154
2016-06	2104	1289	815	733	155
2016-07	2135	1325	810	775	174
2016-08	2374	1390	984	877	145
2016-09	2408	1437	971	957	185
2016-10	2436	1462	974	941	132
2016-11	2238	1337	901	848	109
2016-12	1987	1158	829	742	108
Toplam	28939	17352	11587	10909	2199

Kaynak: Migrationsverket <http://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/Facts-andstatistics-/Statistics.html>

Tablo 4: 2017 yılında İsveç Göçmen Ofisi'ne Başvuruda Bulunanların Sayısı

Yıl-Ay	Sayı	Erkek	Kadın	Çocuk (ailesiyle gelen)	Çocuk (ailesi olmayan)
2017-01	1991	1197	794	710	127
2017-02	1771	1057	714	595	76
2017-03	1957	1184	773	699	105
2017-04	1582	940	642	554	77
2017-05	1784	1063	721	573	93
2017-06	2363	1460	903	778	100
2017-07	2323	1425	898	811	126
2017-08	2841	1704	1137	993	152
2017-09	2645	1614	1031	868	128
2017-10	2398	1488	910	714	118
2017-11	2112	1332	780	628	134
2017-12	1899	1171	728	584	100
Toplam	25666	15635	10031	8507	1336

Kaynak: Migrationsverket <http://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/Facts-andstatistics-/Statistics.html>.

Göçmenlerin Entegrasyonunda Yaşanan Sorunlar

Konut Sorunu

İsveç'te göçmenlerin konut ve iş bulma konusunda maruz kaldıkları ayrımcılık ve dışlanma sorunu hâlâ çözülememiş temel entegrasyon sorunlarından (Andersson, 2006; Holmqvist & Bergsten, 2009; Riniolo, 2016). İsveç'in konut politikasındaki temel eksiklik dezavantajlı grupların (göçmenler) konut üretim sürecinde tanımlanmamış olmasıdır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İsveç'in konut politikası daha çok herkes için konut standartlarını yükseltmek yönünde olmuştur (Hammar, 1985). 1960'lardan sonra konut politikasında bazı değişiklikler yapılmıştır. 1960'lı yıllarda İsveç'in büyük kentlerine çok sayıda göçmen akışının ardından artan göçmen sayısı ile birlikte, İsveçlilerin nereye taşınacağı, göçmenlerin nerede yaşayacağı sorunu ortaya çıkmıştır (Bevelander, 2004). Ortaya atılan çözümlerden ilki Milyon Konut Programı (1965) olmuştur. Bu program kapsamında 1 milyon konut inşa edilmiştir. Ancak bu konutlar,

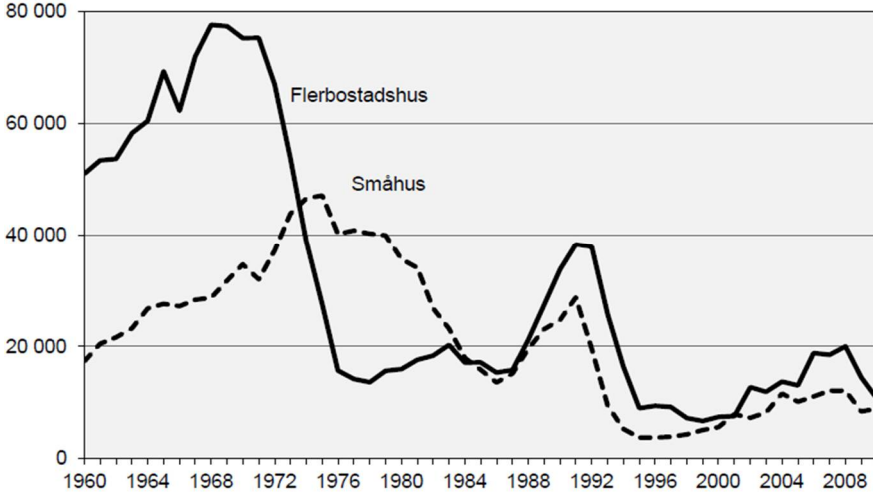
aileler için kullanışsız olduğu ve estetik açıdan yeterince beğenilmediği için orta sınıf İsveçli için bile çekicilikten yoksun kalmıştır. Daha sonraki süreçte bu konutlara göçmenler ve alt gelir grubu İsveçliler yerleştirilmiştir.

1970'lerde gelir grupları arasında yaşanan dışlanmaya çözüm olarak sığınmacıların İsveç'in farklı bölgelerinde yer alan konutlara dağıtılmasına yönelik politikalar yürütülmüştür. Benzer gerekçeyle 1980 ve 1990'larda da kimi politikalar ortaya konmuştur. Ancak, bu konut politikalarının hiç birinde göçmen unsuru yer almamıştır (Riniolo, 2016). 1970'li yıllarda yaşanan bir diğer önemli gelişme ise, merkezi yönetim bünyesinde yer alan Araştırma Komisyonu'nun (*Boendeutredningen*) konut politikasına ilişkin geliştirmeye çalıştığı reformlar olmuştur. Komisyon, İsveç'te konut politikasındaki temel sorunun artan göçlerle birlikte heterojen ve çokkültürlü hale gelen kentlerde artan sosyo-ekonomik ayrımcılık ve dışlama olduğunu belirtmiş ve bunu gidermeye yönelik politikaların üretilmesini önermiştir (Lindbom, 2001). Ancak bu dönemde, özellikle göçmenleri yoğun biçimde maruz kaldığı etnik dışlama büyük bir problem olarak görülmemiştir. Bu dönemde yapılan reformlar üretilen konutların sadece *yaş ve gelir* düzeyleri gözetilerek yapılmasına katkı sağlamıştır (Riniolo, 2016).

1980'lerde göçmenlerin yoğun olduğu bölgelerde uygulamaya sokulan yeni konut politikalarıyla (*Sweden-wide refugee dispersal policy*) göçmenler büyük kent merkezlerinden kent dışına taşınmıştır. Yeni gelen göçmenler çok sayıda belediyeye paylaştırılmıştır (Bevelander, 2004). Bu dönemde göçmenlerin entegrasyonu belediyelere bırakıldığından, belediyeler merkezi yönetimle kabul edecekleri göçmen sayısı ve niteliğine ilişkin sözleşmeler yapmışlardır (Kuhlman, 1991). Ancak, bu uygulamanın başarıya ulaştığını söylemek pek de mümkün değildir. Zira ilk olarak göçmenler yerleştirildikleri belediyelerde, İsveç'in kuzey kesimlerinde sekiz ay kış mevsiminin yaşanması, konut ve iş bulma koşullarının elverişsizliğinden ötürü yaşamak istememişlerdir. İkincisi ise, yerleştirildikleri belediyelerde İsveçlilerin etnik ayrımcılığına ve dışlamalarına maruz kalmaları olmuştur.

1990'ların konut politikalarında ise, muhafazakâr olan *Moderate Parti*'nin etkisi hissedilmiştir. Bu etkilerden en önemlileri olarak, konut kiralamaya yönelik devlet desteklerinin oldukça azaltılmasını, konut ödeneklerinin kesilmesini ve Konut Bakanlığı'nın kapatılmasını saymak mümkündür (Grand & Szulkin, 2002). Bu politikanın etkisi kiralık ve satılık konut fiyatlarının artması yönünde olmuştur. Bu durum düşük gelirli göçmenlerin koşullarını daha da kötüleştirmiştir. Bu şekilde, kültürel, demografik, sosyal ve ekonomik koşullar temelinde etnik dışlamalar geçmiş yıllara göre giderek artmıştır. Avrupa ülkeleri (yakın civardaki ülkeler Almanya, Hollanda vb., İskandinav ülkeleri) dışından göç edenler, düşük nitelikli ve düşük gelirli göçmenlere yönelik dışlama yaygın görülen bir durum haline gelmiştir (Lundborg, 2013).

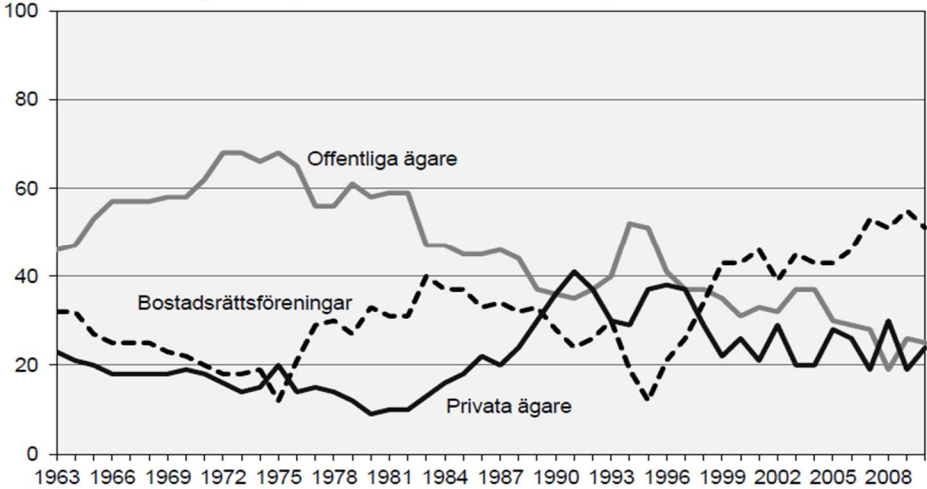
Şekil 1: İsveç'te 1960-2008 tarihleri arasında üretilen konut sayısı

Kaynak: Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2012 (<http://www.scb.se>). **Flerbostadshus:** Apartman Blokları, **Småhus:** Müstakil Evler

Şekil 1'de İsveç'in resmi istatistik biriminin en güncel olarak sunduğu 1960-2008 yılları arasında üretilen konut rakamları gösterilmiştir. Buna göre 2000'li yıllardan itibaren Muhafazakâr Parti'nin konut üretimini sınırlayan politikalar üretmesi sonucu konut üretiminin bir hayli düştüğü görülmektedir. Bu durum başta düşük gelirli göçmenler olmak üzere İsveçlileri de olumsuz yönde etkilemiştir.

Şekil 2: 1963-2008 tarihleri arasında konut üretiminde kamu sektörünün, birlik/dernek/vakıfların ve özel sektörün yüzde oranları

Kaynak: Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2012 (<http://www.scb.se>). **Offentliga ägare:** Kamu Sektörü, **Bostadsrättsföreningar:** Birlik/Dernek/Vakıf, **Privata ägare:** Özel Sektör

Şekil 2'de İsveç'in resmi istatistik biriminin en güncel olarak sunduğu 1963-2008 yılları arasında konut üreten sektörlerin yüzdeler oranları gösterilmiştir. Buna göre, Sosyal Demokrat Partinin (*Sveriges Socialdemokratiska Arbetare Parti*) 1990'lara kadar uyguladığı politikalar doğrultusunda konut üretiminde kamu sektörü (çoğunlukla belediyeler) diğer sektörlerle göre yüksek bir yüzdeler orana sahipken, muhafazakâr *Moderate Parti*'nin uygulamaya koyduğu ve ciddi biçimde kısıtladığı konut politikaları sonucu özel sektörün konut üretiminde yüzdeler oranını arttırdığı görülmektedir. Bu anlamda, özel sektörün ürettiği ve daha çok orta ve üst düzey gelir grubunda yer alan İsveçlilere hitap eden pahalı konutların göçmenlerin ilgisini çekmediğini söylemek pek de yanlış olmayacaktır.

Ekonomik Entegrasyon Sorunu

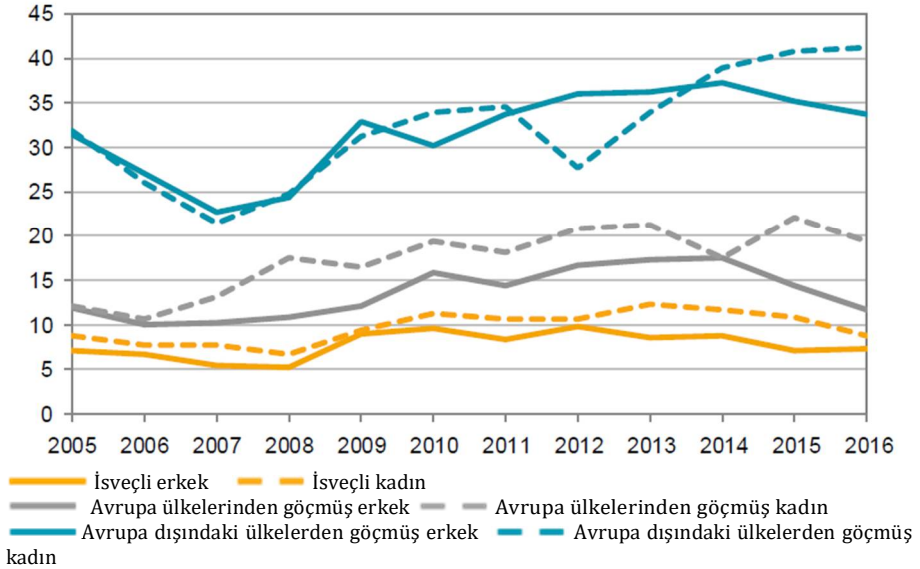
İkinci Dünya Savaşı'ndan 1970'lerin ortalarına kadar İsveç'te göçmen çalışan sayısı yerli (İsveçli) çalışan sayısından daha fazla olmuştur. İşletmeler rekabet gücünü arttırmak, maliyetleri düşürmek için göçmen işçilere (nitelikli ya da daha az nitelikli) öncelik vermişlerdir (Hammarstedt & Shukur, 2007). 1960'ların sonunda İsveç ekonomisinin durgunluk sürecine girmesiyle bu dönemde İsveç'e gelen göçmenler iş bulmakta çeşitli zorluklar yaşamışlardır. 1968'de İsveç Parlamentosu'nun (*Riksdag*) çıkardığı göçmen yasasıyla göçmen işçilerin, konut, eğitim, sağlık ve diğer hizmet alımları genişletilmiştir. 1970'lerde ise, diğer Nordik ülkelerinden gelen göçmen işçi akışı aynı oranda devam etmekle birlikte, çoğunluğu Avrupa dışı ülkelerden gelen niteliksiz göçmen işçi akımını durdurmaya yönelik politikalar üretilmiştir (Arai & Vilhelmsson, 2004). Bunda sanayi sektörünün bu dönemde yaşadığı olumsuz ekonomik koşullar ve işçi talebinin düşmesi etkili olmuştur (Riniolo, 2016). Böylece göçmen iş gücü oranı giderek azalmaya başlamıştır. 1972 yılında Nordik ülkeleri dışında işçi olarak kabul edilen ve çalışma izni verilen göçmen işçi sayısı sadece 300-400 arasında kalmıştır (Hammar, 1985). Bu durum her ne kadar olumsuz gibi görünse de, sayıları azalan göçmen işçilerin sosyal ve ekonomik koşulları ciddi biçimde iyileştirilmiştir. Keza sayının az olması gerekli hizmetlerin etkin biçimde sunulmasını kolaylaştırmıştır.

1980'lerden sonra ise, çoğunluğunu niteliksiz göçmenlerin oluşturduğu göçmen akışını sınırlamak ve İsveç'te bulunanların ve yeni gelecek olan iş gücünün ekonomik entegrasyonunu kolaylaştırabilmek için çeşitli reformlar ve yasalar üretilmiştir (Wiesbrock, 2011). Ancak, iş başvurularında çoğunlukla yerli iş gücüne öncelik verilmesi ve yapılan reform ve yasalara rağmen bir türlü çözülemeyen göçmenlerin iş bulma sorunu 2000'li yıllara kadar devam etmiştir (Wiesbrock, 2011). 2006 yılında sağ hükümet koalisyonu ile göçmen akışını ciddi oranda kesecek yasa teklifi İsveç Parlamentosu'na (*Riksdag*) getirilmiştir (Riniolo, 2016). Sorunu çözmeye yönelik olarak 2008 yılında çıkarılan göçmen yasasıyla işletme sahiplerine göçmen işçi istihdam etme zorunluluğu getirilmiştir (Riniolo, 2016). Bunun dışında, Avrupa Birliği ülkelerinden olmayıp İsveç'te çalışma iznine başvuruda bulunanların İsveç'teki herhangi bir işletmeden çalışma daveti aldığını belgelendirmeleri zorunlu hale getirilmiştir. Ayrıca çalışma daveti İsveç'e giriş yapmadan önce (en az 10 gün önce) alınmış olması ve çalışma izni başvurusunun yine İsveç'e girmeden İsveç'in ilgili makamlarına yapılmış olması zorunlu kural haline getirilmiştir (Beck, 2014). Yasada yer alan diğer bir değişiklik, çalışma iznine başvuruda bulunan göçmenlere ilk seferde sadece iki yıllık çalışma izni verileceği düzenlenmiş; iş durumu aynı koşullarda devam ettiği durumda bu süreyi uzatmak için tekrar başvuru yapılabileceği belirtilmiştir. Çalışma izni süresinin uzatılması için yapılan başvurularda ilgili makam, başvuranın İsveç'te geçirdiği süre içerisindeki durumuna bakarak çalışma izin süresini uzatabilir ya da başvuruyu reddedebilir.

2009 yılında ise, İsveç hükümeti göçmen işçiler için yeni bir program uygulamaya koymuştur. Bu programla, daha önce de belirtildiği şekilde, göçmenlerin sosyal ve ekonomik entegrasyonundan sorumlu olan belediyelerin bu konudaki görevleri kendilerinden alınmıştır. Göçmenlerin ekonomik entegrasyonunun yürütülmesi görevi, belediyelerin ortaya yeterince başarılı bir sonuç çıkaramamış olması nedeniyle ve süreçleri daha sıkı tedbirlerle kontrol altında tutmak için İsveç çalışma servisine devredilmiştir (Dahlstedt & Bevelander, 2010).

İsveç'in uzun süren tarım toplumu döneminden sonra hızla sanayileşmesi ve ardından hızla hizmet sektörüne giriş yapması, nitelikli, eğitilmiş göçmenlerin kabulüne ilişkin görece daha esnek kurallar getirirken, niteliksiz, eğitimsiz göçmenler, sığınmacılar ve mülteciler için görece daha katı kurallar ortaya konulmuştur. 2000'li yıllarda göç edenlerin büyük bir çoğunluğu niteliksiz iş gücünü oluşturduğundan (Alden & Hammarstedt, 2014) Şekil 3'te İsveç'in resmi istatistik biriminin (Statistics Sweden-SCB) en son yayınladığı düşük vasıflı işlerdeki işsizlik oranları ve göçmenlerin geldikleri bölgelere göre oranları verilmiştir.

Şekil 3: İsveç'te 2005-2016 yılları arasında düşük vasıflı iş gücü işsizlik oranları

Kaynak: Statistics Sweden (SCB), Labour Force Surveys, 2017.

Şekil 3 incelendiğinde Avrupa dışındaki ülkelere göçmüş kadın ve erkeklerin işsizlik oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, İsveç'te göçmenlerin ekonomik entegrasyonunda sorunların tam olarak çözülmediğini vurgulamaktadır. Bu sorunun sürdürüğüne yönelik bir başka veri ise, yine İsveç'in resmi istatistik biriminin (SCB) en son yayınladığı İsveç'teki genel işsizlik oranlarıdır (Tablo 5). Tablo 5'te Avrupa dışından göç etmiş olanların yüksek işsizlik yüzdeleri oluşturduğu açıkça görülmektedir.

2005-2016 yılları arasında İsveçli erkeklerin ve kadınların işsizlik oranlarının göçmenlere göre daha düşük olduğu görülmektedir. Her iki şekil incelendiğinde, 2005-2016 yılları arasında yerli (İsveçli) işsizlik oranı en fazla % 12,3'e çıkmıştır. Aynı dönemde göçmenler için (özellikle Avrupa dışından gelen) % 41,2'lere çıkmıştır. 2008 yılında

çıkarılan göçmen yasasıyla, işverenleri göçmen istihdam etmeye teşvik etmeyi amaçlayan yasanın yürürlüğe girmesi göçmenlerin iş bulmada yaşadıkları zorlukları pek kolaylaştırmamış gibi görünmektedir. 2008 ve 2009 yıllarındaki işsizlik oranlarına bakıldığında, yerli iş gücü için işsizliğin en düşük olduğu (min. %5 – max. % 6,7) dönem olarak dikkat çekerken, göçmenler için min. % 10 – max. % 24 arasında kalmıştır. Yasanın yürürlüğe girmesini takip eden yılda (2009) göçmenlerin işsizlik oranı % 32'lere çıkmıştır. Yerli iş gücünden sonra istihdam önceliği Avrupalı göçmenlere verilirken en son aşamada Avrupa dışından göçmüş olanlar iş bulabilme imkânına sahip olmaktadır. Bu durum, zaten birçok konuda dezavantajlı olan grupların yaşam koşullarını daha da zorlaştırmaktadır.

Tablo 5: İsveç'te 2005-2016 yılları arasındaki işsizlik oranları

Yıllar	İsveçli		Avrupalı		Avrupa Dışı	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
2005	7,0	8,8	11,9	12,0	31,5	31,9
2006	6,7	7,7	9,9	10,7	27,0	25,9
2007	5,4	7,7	10,2	13,1	22,6	21,4
2008	5,1	6,7	10,8	17,5	24,4	24,7
2009	8,9	9,4	12,1	16,4	32,9	31,1
2010	9,5	11,3	15,9	19,3	30,1	34,0
2011	8,3	10,5	14,4	18,0	33,7	34,6
2012	9,8	10,7	16,7	20,7	36,0	27,7
2013	8,6	12,3	17,2	21,3	36,1	33,9
2014	8,7	11,7	17,5	17,5	37,2	38,8
2015	7,0	10,8	14,4	22,1	35,2	40,7
2016	7,2	8,7	11,7	19,4	33,7	41,2

Kaynak: Statistics Sweden (SCB), special processing by Labour Force Surveys, 2017.

Sonuç

Bu makalede İsveç'in göçmen akışına tarihsel bir bakış atıldıktan sonra, göçmenlerin sosyal ve ekonomik entegrasyonuna ilişkin politikalar ve sonuçlar incelenmiştir. İsveç'e göçmen akışının ardından etnik ve kültürel çeşitliliğin artmasıyla birlikte, yerliler ve yabancılar (göçmen) arasındaki konut ve iş bulmada ayrımcılık ve dışlama da artmaya başlamıştır. 2015 yılında yaşanan yoğun Suriyeli sığınmacı akımı bu durumu daha da kötüleştirmiştir. Bu doğrultuda Sosyal Demokrat Parti'nin (*Sveriges Socialdemokratiska Arbetare Parti*) göçmen politikası yoğun eleştirilere maruz kalmış ve parti bu nedenle oy kaybetmiştir. Ancak vurgulamak gerekir ki, buna rağmen göçmen entegrasyon politikalarıyla diğer Avrupa ülkelerine göre çok daha başarılı ve liberal bir süreç götürebilmiştir. Örneğin Hollanda, Almanya veya Danimarka'ya göre İsveç'in uyguladığı çeşitlilik ve çokkültürlülük tabanlı entegrasyon süreci diğer ülkelere göre görece daha az sorunla sonuçlanmıştır. İsveç'in göçmen kabulünde daha az zorunlu kural

koymuş olması (örneğin İsveççe bilmenin ya da öğrenmenin zorunlu olmaması) diğer ülkelere göre daha esnek davrandığına kanıt olarak gösterilebilir. Benzer biçimde İsveç'in aile birleşimi başvurularında (evlilik, diğer ülkelerden evlat edinme vb) katı ve zorlayıcı kurallarının olmaması ve ayrıca çifte vatandaşlığa ilişkin ılımlı politikalar uygulamış olması, göçmen entegrasyonuna karşı samimi davranmaya çalıştığını göstermektedir. Diğer bir samimi adımda, Avrupa'nın 2011 yılında yaşadığı büyük ekonomik kriz karşısında göçmen politikasını ve göçmen kabulünü katı kurallara bağlama çabasına girmesi, buna karşılık İsveç'in göçmen kabulünü sınırlamak yerine yeni gelen göçmenlerin dil ve meslek eğitimlerini arttırarak ekonomik ve toplumsal entegrasyonu hızlandırma çabası içerisine girmesidir.

Tüm çabanın yanında, önceki sayfalarda gösterilen tablolar ve şekillerde gösterilen verilere bakıldığında entegrasyon politikalarının göçmenlerin konut ve iş bulma konusunda yaşadığı sıkıntıları gideremediği görülmektedir. Bu elverişsizliğin nedenlerinden biri, entegrasyon politikaları kapsamında göçmenlere verilen eğitimlerin iş bulabilmelerine ne oranda katkısı olduğunun açık biçimde ortaya konmuş olmaması olarak gösterilebilir. Zira göçmen işsizlerin (Avrupa dışı ülkelere göçmüş ve düşük vasıflı olanların özellikle) oranının yerli ve Avrupa'dan göçmüş olanlara göre yüksek olması entegrasyon politikasının İsveç'teki çalışma koşullarına ne kadar adapte olabildiğini tartışmalı hale getirmektedir. Ayrıca İsveç son 15 yılda insani sebeplerle (savaş, darbe, ekonomik kriz vb) çok sayıda göç başvurusu almıştır. Bu sebeplerle İsveç'e sığınmış olanların piyasa talepleriyle ne kadar uyumlaştırılabildiği ya da uyumlaştırılabileceği yine kolayca cevaplanamayan başka bir sorudur.

İsveç, yoğun göç aldığı 1990'lı yıllarda Avrupa'daki ekonomik durgunluk sebebiyle artan oranlarda işsizlik yaşamış bir ülkedir. Örneğin, 1990'ların başından 1997 yılına kadar süren ekonomik durgunluk döneminde işsizlik oranları %2'den %10'a çıkmıştır (Wiesbrock, 2011). Dolayısıyla bu dönemlerde gelen göçmenler ciddi iş bulma sorunlarıyla karşılaşmışlardır. 1997'den sonra her ne kadar ekonomik durgunluk iyileştirilmeye başlanmış olsa da işsizlik oranlarını düşürmek zaman almış ve düşük vasıflı göçmenlerin durumunda büyük değişiklikler yaşanmamıştır. Ayrıca iş bulabildiği dönemdeki göçmen ile ortalama bir İsveçli arasındaki maaş farkı, tartışılması gereken diğer bir konudur.

Belki başka bir tartışma konusu İsveç'in dili olabilir. İsveççe diğer Avrupa dillerine göre ortalama bir yabancı tarafından zor öğrenildiği iddia edilen bir dildir. (Carlsson, 1970). Dolayısıyla görece uzun süren dil eğitimlerinin ardından dile hâkim olmak ve iş bulmak epey zaman alan bir mesele haline gelebilmektedir. Dil öğrenmenin dışında İsveç'te iş kültürüne ayak uydurabilmek, yani çalışma kültürünü öğrenmek de farklı kültürlerden gelmiş insanlar için uyum sağlaması kolay olmayan ve zaman alan diğer bir faktördür. İşe tam zamanında gelme, pratiklik, işi verilen zamanda yapma, sorumlulukların bilincinde olma vb. gibi iş kültürünün temel düzeydeki basit kurallarını bile öğrenmek ortalama bir yabancı için çok kolay olmayabilir.

Vurgulanabilecek diğer bir olumsuzluk ise, özellikle düşük gelir düzeyindeki ülkelere göç edenlerin maruz kaldıkları doğrudan ya da dolaylı dışlamalardır. İşyerinde ya da sosyal hayatta maruz kalınan dışlamalar, göçmenlerin gerek işe, gerekse de sosyal hayata yönelik motivasyonlarını düşürmektedir. Her ne kadar bunu engellemeye yönelik politikalar üretilmeye çalışılmış olsa da (eşitlik, çok kültürlü yaşamın desteklenmesi vb.) bütünüyle bu dışlamanın önüne geçmek -şimdilik- çok zor gibi görünmektedir.

Sonuç olarak, İsveç'in geçen yüzyılda başlayan ve hala devam eden siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmişliği, sosyal devlet anlayışı, sanayi ve ardından bilgi ekonomisine dönüşen ekonomisiyle toplumun her kesiminin refahını arttırmayı başarabilmiştir. Bu durum, çok sayıda kişinin siyasi veya ekonomik sebeplerle İsveç'e göç talebinde bulunmasına yol açmıştır. Bu durum göçmenlerin siyasi, ekonomik ve toplumsal

entegrasyonu konusunu İsveç'in en önemli gündemi haline getirmiştir. Bugün hala önemli bir gündem meselesi olan bu konu yapılan tüm düzenlemelere rağmen ciddi biçimde çözülebilmiş değildir.

KAYNAKÇA

ALDEN, L., HAMMARSTEDT, M. (2014). *Integration of Immigrants on the Swedish Labour Market: Recent Trends and Explanations*, Working Paper Series 2014:9, Linnaeus University Centre for Labour Market and Discrimination Studies, ss.1-43.

ALEXANDER, M. (2003). *Local policies toward migrants as an expression of Host-Stranger relations: A proposed typology*. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 29(3), ss.411-30.

ALONSO, S., FONSECA, S. C. (2012). *Immigration, left and right. Party Politics*, 18(6), 865-84.

ANDERSSON, R. (2006). *Breaking Segregation'-Rhetorical Construct or Effective Policy? The Case of the Metropolitan Development Initiative in Sweden*, *Urban Studies*, Cilt 43, Sayı 4, ss. 787-799.

ARAI, M., Vilhelmsson, R. (2004). *Unemployment-risk differentials between immigrant and native workers in Sweden*. *Industrial Relations*. 43(3): 690-698.

ARANGO, J. (2000). *Explaining migration: a critical view*. *International Social Science Journal*, 52(165), 283-96.

BALE, T. (2008). *Turning round the telescope. Centre-right parties and immigration and integration policy in Europe1*. *Journal of European Public Policy*, 15(3), 315-30.

BECK, J. (2014). *The role of integration policies for migrants' outcomes in the labour market in Germany, Sweden and UK*. Bachelor Thesis. University of Twente, Netherlands.

BEVELANDER, P. (1999). *The employment integration of immigrants in Sweden*. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 25, n. 3, pp. 445-468.

BEVELANDER, P. (2004). *Immigration patterns, economic integration and residential segregation: Sweden in the late 20th century*. Current themes in IMER Research, www.bit.mah.se/MUEP.

Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok (2012). (<http://www.scb.se>). (Erisim: 10.06.18).

CARD, D. (2001). *Immigrant inflows, native outflows, and the local labor market impacts of higher immigration*. *Journal of Labor Economics* 19(1): 22-64.

CARLSSON, S. (1970). *Svensk Historia*. Vol. 2, Bonniers, Stockholm (in Swedish).

DAHLSTEDT, M., Bevelander, P. (2010). *General versus vocational education and employment integration of immigrants in Sweden*. *Journal of Immigrant and Refugee Studies*, 8, 158-192.

GRAND, C., SZULKIN, R. (2002). *Permanent disadvantage or gradual integration: explaining the immigrant-native earnings gap in Sweden*. *Labour*, 16, 37-64.

HAMMAR, T. (1985). *European immigration policy. A comparative study*. Cambridge: Cambridge University Press.

HAMMARSTEDT, M., SHUKUR, G. (2007). *Immigrants' relative earnings in Sweden - a quantile regression approach*. *International Journal of Manpower*, 28, 456-473.

HOLMQVIST, E., BERGSTEIN, Z. (2009). *Swedish Social Mix Policy: A General Policy without an Explicit Ethnic Focus*, *Journal of Housing and the Built Environment*, Cilt 24, Sayı 4, ss. 477-490.

- KUHLMAN, T. (1991). *The economic integration of refugees in developing countries: a research model*. Journal of Refugee Studies, Vol. 4, No. 1., 1-20.
- LEMAIRE, G. (2007). *The Integration of immigrants into the labour market: the Case of Sweden*. OECD DELSA/ ELSA /WD/ SEM(2007)3, Paris.
- LINDBOM, A. (2001). *Dismantling Swedish housing policy*. Governance, Vol. 14, Issue 4, pp. 503-526.
- LUNDBORG, P. (2013). *Refugees' employment integration in Sweden: Cultural distance and labour market performance*. Review of International Economics, 21, pp. 219-232.
- MESSINA, A. M. (2002). *West European immigration and immigrant policy in the new century*. Westpot and others: Praeger.
- Migrationsverket, <http://www.migrationsverket.se/English/About-the-Migration-Agency/Facts-and-statistics-/Statistics.html> (Erisim: 04.06.18)
- OECD (2016). *Working together: skills and labour market integration of immigrants and their children in Sweden*. OECD Publishing, Paris.
- REGERINGSKANSLIET (2002). *Swedish integration policy for the 21st century*, Stockholm.
- RINILOLO, V. (2016). *Sweden: a country of opportunities and constraints for migrant integration*. Paper Ismu, pp. 1-22.
- ROBINSON, V. (1999). *Migration and public policy*. Massachusetts: Edward Elgar Publishing.
- ROOTH, D.O. (1999). *Refugee migrants in Sweden, educational investments and labour market integration*. Lund Economy Studies number 84, Lund.
- RYDING, Z.C. (2001). *Where you come from decides where you are heading a qualitative study of well-educated migrants entering the labor market in Sweden*. Working Paper Series 7, The Sociology Department, Uppsala University, Uppsala.
- SCOTT, K. (1999). *The migrant experience: changing employment and income patterns in Sweden, 1970-1993*. Lund Studies in Economic History 9, Lund University Press, Lund.
- Statistics Sweden (SCB), (2017). *Special Processing by Labour Force Surveys*.
- WIESBROCK, A. (2011). *The integration of immigrants in Sweden: a model for the European Union?*. International Migration, Vol. 49 (4), pp. 50-66.

Summary

In accordance with the OECD data, immigrant population in Sweden has nearly arosen to 16% of the total population of the country. This ratio enables Sweden as being the most immigrant accepting state regarding her population among OECD countries. One of the main reasons which shapes Swedish immigrant policy is the need for workforce in Sweden's growing economy. Immigrant numbers that have increased following acceptance of Syrian asylum seekers particularly in 2015 consist of mostly low-skilled and uneducated part of the society. By this view, some issues such as education of immigrants, learning local language, finding housing and vocation have arosen. Unless Sweden could not pursue an effective integration process, it is likely that Sweden may not afford any more supporting such a high number of this amount immigrants.

Sweden had implemented more moderate policies regarding immigrant acceptance since World War II than any other European countries did. Thus, an increasing number of immigrants preferred Sweden. However, irregular immigrant flows brought integration issues and problems. Surely, an integration policy which could enable to sort out all problems of immigrants of different cultures and integrate them totally to that current societal system

in Sweden may likely be difficult to pursue. Nevertheless, putting benevolent efforts in line with the policies and laws that would render possible easier integration may likely diminish arising issues and problems in this context. Thus, Sweden ensured those benevolent steps towards resolution of immigrant issues via policies regarding social state, equal rights and liberties. However, those steps had continued until restriction and limitation policies implemented by right-coalition government in the 2000s.

Success of Sweden in immigrant policies in comparison to other European states is attributed to those policies stemming from equitable rights and responsibilities for everybody including immigrant and native Swedish citizens. Thus, until the years 2000s, integration of immigrants was tried to be accomplished via equitable policies implemented in this vein. However, some difficulties faced in the implementation and practice regarding immigrant integration hindered desired results and solutions to be procured. The key integration issue to be resolved was composed of difficulties that immigrants faced in having access to language, housing and vocation potentials and chances. In order to eliminate this problem, relevant tasks such as free language training as well as offering housing and vocational options for immigrants had been handed over to local administrations. However, since status of immigrants had not been defined in Swedish housing provision policies, this issue was conducive to build discriminatory attitudes among Swedish native. Another significant issue was to enable immigrants to have a relatively-permanent vocation and to integrate them into Swedish business life. An increasing number of low-skilled immigrants has been one of the main reasons for the rise of this problem. Thus, in this study, Sweden's immigrant policies and outcomes of these policies discussed.